

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Департамент професійної освіти
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДВНЗ «Університет менеджменту освіти»
Департамент освіти і науки Дніпропетровської обласної державної
адміністрації
Навчально-методичний центр професійно-технічної освіти
у Дніпропетровській області
Криворізький професійний гірничо-технологічний ліцей

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

Всеукраїнської науково-практичної конференції
«Підготовка конкурентоздатних фахівців: виклики сучасності»

25-26 квітня 2018 року

ТОМ 1

УДК 377.3.091.21:331.5

ББК 74.56+65.240

Т 33

Рекомендовано до друку Вченою радою Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПН України (протокол № 2 від 17.04.2018 р.)

Рекомендовано до друку педагогічною радою Криворізького професійного гірничо-технологічного ліцею (протокол № 5 від 20.04.2018 р.)

Рецензенти:

Олійник Віктор Васильович, доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАН України

Щербак Ольга Іванівна, доктор педагогічних наук, доцент, член-кореспондент НАПН України

Редакційна колегія:

Сергеєва Л. М., д-р пед. наук, проф. (голова), Бондарчук О. І., д-р психол. наук, проф.; Василенко В. М., заслужений працівник освіти; Демура А. Л., канд. тех. наук; Лукіна Т. О., д-р наук з держ. управл. проф.; Пятничук Т. В., канд. пед. наук; Сидоренко В. В., д-р пед. наук, доц.; Сиротюк В. Г., заслужений працівник освіти; Стойчик Т. І., канд. пед. наук

Підготовка конкурентоздатних фахівців: виклики сучасності: зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф., Кривий Ріг, 25 – 26 квітня 2018 р./ за заг. ред. Л. М. Сергеєвої, Т. І. Стойчик – Кривий Ріг: КПГТЛ, 2018. – том 1. 407 с.

У збірнику подано доповіді учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «Підготовка конкурентоздатних фахівців: виклики сучасності». Видання розраховане на керівних кадрів закладів професійної освіти, наукових, науково-педагогічних та педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, слухачів та студентів.

Статті подано в авторській редакції.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність наведених фактів, цитат, статистичних даних, власних імен та інших відомостей.

© УМО НАПН України, 2018

© КПГТЛ, 2018

© Колектив авторів, 2018

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПІДГОТОВКИ КОНКУРЕНТОЗДАТНИХ ФАХІВЦІВ У ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

<i>Афанаєва К. К.</i> Порівняльний аналіз підготовки майбутніх кухарів у закладах професійної освіти України та за кордоном	21
<i>Базелюк В. Г.</i> Умови підготовки конкурентоздатних фахівців у закладах професійної освіти	25
<i>Білоусова А. А.</i> Впровадження інноваційних технологій на уроках спецдисциплін	30
<i>Бойко А. В.</i> Використання хмарних технологій у процесі навчання майбутніх операторів комп'ютерного набору	32
<i>Братко М. В.</i> Сучасні моделі управління підготовкою фахівців у закладах професійної освіти	35
<i>Євтушенко О. В., Бурак О. В.</i> Спільна робота майстра виробничого навчання та класного керівника у роботі з групою – запорука успіху	40
<i>Вдович С. М.</i> Естетизація навчально-виховного середовища як одна з умов удосконалення професійної підготовки майбутніх фахівців	41
<i>Волкова Н. В.</i> Професійно-педагогічні вміння в системі підготовки майбутніх інженерів-педагогів на основі компетентнісного підходу	45
<i>Волкова Ю. В.</i> Онлайн курси за вибором як необхідна умова підготовки конкурентоспроможних фахівців	49
<i>Гапоненко О. М.</i> Екологічна культура учнів як умова формування конкурентоздатного фахівця торгівлі та ресторанного сервісу	52
<i>Гермак О. Л.</i> Перевірка результативності педагогічних умов застосування електронних освітніх ресурсів професійного спрямування	57
<i>Гінтер М. В., Мартинова І. А.</i> Підготовка конкурентоздатних фахівців у Кам'янському вищому професійному училищі	60
<i>Глебова-Сорокіна Н. В.</i> Упровадження професійної спрямованості навчання	

хімічних дисциплін як умова формування конкурентоздатного фахівця ресторанного сервісу	62
<i>Головенко Л. О.</i> Формування комунікативної компетентності майбутніх фахівців у медичних навчальних закладах	67
<i>Грищук Т. С.</i> Сучасні підходи до організації професійно-практичної підготовки в умовах виробництва	70
<i>Дараган Г. М., Семеняк М. В.</i> Підготовка конкурентоздатних фахівців у вищих навчальних медичних закладах з питань профілактики актуальних вакцинокерованих інфекцій	75
<i>Докторович В. М.</i> Нові цілі і завдання закладів професійної (професійно-технічної) освіти в умовах інноваційних змін	78
<i>Євницька І. В.</i> Гурткова робота як складова формування професійних компетентностей учнів	81
<i>Земляна А. А., Соколовська І. А.</i> Вплив дистанційного навчання на формування педагогічних умов при підготовці конкурентоздатних фахівців у закладах професійної освіти	83
<i>Лясова Ю. С.</i> Формування деонтологічної компетентності майбутніх молодших медичних спеціалістів: практичний аспект	86
<i>Ісько І. В.</i> Готовність освітян до впровадження освітніх реформ	90
<i>Казанцева В. В.</i> Конфлікти в трудовому колективі закладів вищої освіти: типологія, аналіз причин та управління	94
<i>Костенко В. О.</i> Професійна мобільність фахівця як запорука його конкурентоздатності	96
<i>Коптюх О. М.</i> Створення умов для формування конкурентоздатних фахівців під час вивчення зарубіжної літератури	98
<i>Красва Ж. Ю.</i> Критерії та рівні ефективності контролю знань студентів	101
<i>Крилата О. М.</i> Формування соціально вагомих мотивів навчання на уроці англійської мови	104
<i>Купрієвич В. О.</i> Педагогічні умови підготовки майбутнього фахівця до професійної діяльності	107

2. Совершенствование психолого-педагогической подготовки инженеро-педагогов: межвуз. сб. науч. тр. – М.: МИИСП, 1989. – 175 с.

3. Щербаков А. И. Психолого-педагогическая подготовка учителя-воспитателя и пути ее оптимизации в высшей школе//Проблемы совершенствования системы психолого-педагогической подготовки учителя: сб. науч. тр.; под ред. А. И. Щербакова. – Л.: ЛГУ, 1980. – С. 3-46.

4. Кіріленко О. Г. Педагогічні умови підготовки викладачів вищих технічних навчальних закладів до організації дистанційного навчання: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04/Кіріленко Олена Георгіївна. – Харків, 2007. – 236 с.

Волкова Ю. В.

*асистент кафедри загальної гігієни та екології
Запорізького державного медичного університету,
м. Запоріжжя*

ОНЛАЙН КУРСИ ЗА ВИБОРОМ ЯК НЕОБХІДНА УМОВА ПІДГОТОВКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНИХ ФАХІВЦІВ

Анотація. *В статті розглянуто актуальне питання підготовки конкурентоспроможних лікарів. Викладено досвід створення та використання курсів за вибором в онлайн режимі під час вивчення дисципліни «Гігієна та екологія», описані переваги та складнощі використання даної форми дистанційного навчання.*

Ключові слова: *дистанційне навчання, онлайн курси, курс за вибором, платформа edX, медична освіта.*

Основний виклад матеріалу. Підготовка висококваліфікованих лікарів, що повністю відповідає сучасним світовим та національним тенденціям розвитку медицини, є першочерговим завданням вищих навчальних медичних закладів. Процеси євроінтеграції в Україні вказують на необхідність модернізації медичної освіти шляхом впровадження сучасних інноваційно-інтелектуальних моделей та технологій, зокрема дистанційного навчання.

Масові відкриті онлайн курси (МВОК), що надають можливість широкому колу людей навчатися різноманітним предметам безкоштовно і дистанційно, являють собою потужну світову тенденцію сучасної вищої освіти. Вони орієнтовані на активне використання всіх сервісів мережевої та мобільної взаємодії, тобто якнайширше використання технічних і програмних можливостей сучасних інформаційних технологій. В той же час, вони є викликом традиційній освіті, мотивуючи її до інноваційного розвитку [4, с. 95]. Безперечно, повна заміна традиційного навчання в медичному ВНЗ на дистанційне є недоцільною, проте перехід на змішану форму (онлайн та очну) має сприяти підвищенню якості освіти.

Аналіз навчального плану і програм навчальних дисциплін системи медичної освіти показав, що саме «курси за вибором» з позицій організації навчального

процесу та дидактики викладання найбільш адаптовані до дистанційної форми навчання [3, с. 3].

У Запорізькому державному медичному університеті (ЗДМУ) з 2016 року впроваджуються «курси за вибором» в онлайн режимі. Для розробки та супроводу онлайн курсів використовується платформа edX – безкоштовна інтернет-платформа МВОК, заснована Массачусетським технологічним інститутом і Гарвардським університетом в 2012 році.

На першому етапі впровадження edX важливе значення має відкритість цієї системи для навчання. Дизайнери онлайн курсів мають можливість пройти навчання, зареєструвавшись на сайтах <http://www.edx.org/>, англійською або українською мовами на сайті <http://prometheus.org.ua/>. В ЗДМУ в 2016 році була розроблена програма курсу тематичного удосконалення «Технологія розробки онлайн курсів на платформі edX» для викладачів університету. На базі цієї програми було проведено навчання викладачів з 61 кафедри університету та розроблено 61 онлайн курс [3, с. 4].

Слід зазначити, що для коректної організації роботи з онлайн курсом роль викладача є вкрай важливою. Саме викладач повинен, по-перше, розробити повноцінний курс, тобто раціонально підібрати весь необхідний і корисний матеріал та надати його в різних формах (тексті, відео- та аудіо файлах, анімації, таблицях, презентаціях тощо); по-друге, презентувати його таким чином, щоб зацікавити студентів; по-третє, надавати допомогу на всіх етапах проходження курсу; та по-четверте, здійснювати контроль за навчанням.

На кафедрі загальної гігієни та екології викладачі вже розробили курси за вибором для студентів I та II медичних, II міжнародного, фармацевтичного факультетів 2 та 3 курсів навчання. Кожен курс має уніфіковану структуру. У вступній частині надаються відомості про переваги та структуру курсу, організацію навчання, необхідні умови для успішного завершення курсу, можливості відстеження свого прогресу, а також інформація про тьюторів курсу, до яких можуть звертатися студенти у разі виникнення питань та проблем. Кожна тема курсу складається з обов'язкових частин:

- 1) анотація до теми – розкривається суть теми, доцільність та необхідність її вивчення для майбутнього лікаря;
- 2) мета вивчення теми;
- 3) теоретичний матеріал – викладаються основні питання теми з використанням різних форм подачі матеріалу;
- 4) глосарій;
- 5) приклади вирішення ситуаційних завдань;
- б) для контролю засвоєння теми – тестові та ситуаційні завдання.

В ході навчання студенти мають можливість зв'язуватися з викладачами курсу за допомогою електронної пошти, телефоном, а також приходити на очну консультацію.

Після проходження курсу кожен студент повинен надати тьютору курсу скріншот своїх результатів тестування, а також надіслати електронним листом відповіді на ряд ситуаційних завдань.

Онлайн курси викликали зацікавленість студентів, наразі 90-95% студентів під час вивчення дисципліни реєструються на той чи інший курс. Всі студенти успішно складають тестовий контроль знань, ситуаційні завдання викликають більше складнощів, але за допомогою викладача більшість тих, хто навчається, завершують курс.

Проте викликає занепокоєння той факт, що під час включення питань з тем онлайн курсу в модульний контроль з дисципліни виявилось, що далеко не всі студенти повноцінно володіють знаннями та можуть ними користуватися на практиці. Майже третина з тих, хто вже закінчив онлайн курси, не змогли розв'язати ряд практичних ситуацій. Таким чином, питання контролю знань все ж таки потребує доопрацювання.

Нами було проведено опитування студентів щодо доцільності використання онлайн технологій під час вивчення дисципліни «Гігієна та екологія». Більшість студентів (81%) вказали на доречність їх впровадження. Основними перевагами вивчення курсу в онлайн режимі вони вважають такі.

1. Можливість вільно обирати зручне для себе місце та час навчання, а також регулювати темп та послідовність вивчення матеріалу. Це є можливим, адже робоче місце при дистанційній формі навчання – будь-який комп'ютер, планшет, iPhone чи смартфон з web-браузером чи програмним забезпеченням.

2. Викладення всього необхідного матеріалу в одному місці, тобто немає необхідності користуватися декількома підручниками, а також відвідувати бібліотеку.

3. Викладення матеріалу в різних формах (текст, відео- та аудіо файли, презентації тощо) покращує сприйняття та розуміння теми.

4. Можливість за необхідності отримати роз'яснення та допомогу тьютора як в онлайн, так і в офлайн режимі.

5. Можливість взаємодії з іншими студентами.

6. Можливість багаторазового виконання окремих завдань для досягнення достатнього рівня оволодіння матеріалом.

Серед недоліків:

1. Складнощі в оволодінні практичними навичками.

2. Відсутність поділу на різні рівні складності.

3. Обмеженість «живого» спілкування.

4. Неготовність деяких студентів самостійно організувати свою роботу.

5. Відсутність зацікавленості у вивченні деяких тем.

Слід зазначити, що також не всі викладачі були готові до створення та впровадження цих курсів. Адже створення повноцінних навчальних матеріалів можливе, по-перше, за умови досконалого володіння викладача технологіями, що постійно оновлюються, та, по-друге, наявності великого резерву часу, що не завжди можливо, беручи до уваги досить високе педагогічне та наукове навантаження співробітників нашої кафедри [2, с. 331].

Проте враховуючи той факт, що МВОК вже стали частиною світової освітньої системи і нашою реальністю [1, с. 93], викладачам також потрібно систематично вдосконалювати свої знання та навички володіння інноваційними методами

навчання. Бо це є необхідною умовою підготовки майбутніх висококваліфікованих лікарів, спроможних бути конкурентами на вітчизняному та зарубіжному ринку праці.

Таким чином, в сучасних умовах особливої важливості набуває така система медичної освіти, яка може забезпечити підготовку конкурентоспроможних фахівців. А одним з елементів цієї освіти мають бути інноваційні методи навчання, зокрема онлайн курси. Так, звичайно існують певні недоліки і складнощі в організації курсів, але ж це лише перші кроки на шляху створення єдиного освітнього простору, які можливо виправити або ж доопрацювати.

ЛІТЕРАТУРА

1. Борщева В. В. Особенности использования массовых открытых онлайн-курсов в обучении иностранному языку для специальных целей//Вестник ПНИПУ. Проблемы языкознания и педагогики. – 2017. – №1. – С. 86-95.

2. Волкова Ю. В. Использование средств телекоммуникационной связи в учебном процессе на кафедре общей гигиены и экологии//Материалы IV Международной научно-практической конференции «Актуальные проблемы профессионального образования в республике Беларусь и за рубежом», Витебск. - 2017. – Ч.2. – С. 328-332.

3. Колесник Ю. М. Стратегія впровадження онлайн курсів в навчальний процес медичного університету на платформі edX, яка встановлена на хмарному сервісі microsoftazure/Ю. М. Колесник, О. А. Рижов, С. А. Моргунцова//Матеріали Всеукраїнської наук.-метод. відеоконф. з міжнародною участю «Актуальні питання дистанційної освіти та телемедицини 2016», Запоріжжя. – 2016. – С. 3-4.

4. Массовые открытые онлайн курсы – современная концепция в образовании и обучении/Ю. Л. Костюк, И. С. Левин, А. Л. Фукс и др.//Вестник Томск. гос. ун-та. Управление, вычислительная техника и информатика. – 2014. –№1. – С. 89-98.

Гапоненко О. М.

*заступник директора з навчальної роботи
ДПТНЗ «Криворізький центр професійної
освіти робітничих кадрів торгівлі та ресторанного сервісу»,
м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область*

ЕКОЛОГІЧНА КУЛЬТУРА УЧНІВ ЯК УМОВА ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОЗДАТНОГО ФАХІВЦЯ ТОРГІВЛІ ТА РЕСТОРАННОГО СЕРВІСУ

Анотація. В статті розглянуто актуальну проблему сформованості екологічної культури учнів як однієї з умов формування конкурентоздатності та професіоналізму майбутніх фахівців та обґрунтовано можливі шляхи розвитку її в учнів

Ключові слова: екологічна культура, екологічне виховання, екологічна свідомість, екологічна освіта, екологічна етика.